

Magda Vášáryová a Alena Heribanová vysadili v Botanickej záhrade UPJŠ v Košiciach strom symbolizujúci spolok Živena

28.4.2026 - | Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Aleju významných osobností založilo vedenie Botanickej záhrady Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach v roku 2024 pri príležitosti Stredoeurópskeho dňa stromov (20. október). V poradí tretí strom v aleji, lipu Henryho, vysadili čestná predsedníčka spolku Živena Magda Vášáryová a aktuálna predsedníčka spolku Živena Alena Heribanová v sobotu 25. apríla 2026 o 10. hodine v areáli Botanickej záhrady UPJŠ v Košiciach. Pozvanie do aleje prijali predseda Košického samosprávneho kraja Rastislav Trnka, primátor mesta Košice Jaroslav Polaček, honorárny konzul Brazílskej federatívnej republiky Daniel Sajták, riaditeľ Východoslovenského múzea v Košiciach Dominik Béreš, predsedníčky a členovia miestnych odborov spolku Živena a členovia akademickej obce UPJŠ. Na univerzitnej pôde ich privítali v mene rektora UPJŠ Daniela Pellu prorektorka pre pregraduálne a celoživotné vzdelávanie Ľudmila Elbert a riaditeľ Botanickej záhrady UPJŠ v Košiciach Pavol Mártonfi.

Prvý strom, okrasnú višňu s plným bielym kvetom, v aleji slávnostne zasadil prezident **Rudolf Schuster** v októbri 2024. Aleja sa v máji 2025 rozrástla o ďalší vzácny strom z rodu moruša (*Morus boninensis* Koidz), ktorý vysadil veľvyslanec Japonska na Slovensku **J. E. Yasuhiro Kawakami** pri príležitosti návštevy 14. ročníka výstavy bonsajov **Cassovia bonsai 2025** v botanickej záhrade. Vzácne stromy v aleji majú pripomínať návštevníkom záhrady potrebu aktívnej starostlivosti o naše životné prostredie. **„Aleja významných osobností je nielen zbierkou vzácných drevín, ale aj pripomienkou hodnôt a osobností, ktoré významne formujú našu spoločnosť. Sme radi, že začatá tradícia pokračuje a do tretice pribudla v aleji lipa Henryho (*Tilia henryana*) pôvodom z centrálnej časti východnej Číny. O jej zaradenie do európskych zbierkových záhrad sa zaslúžil Augustin Henry (1857 – 1930), ktorý tento druh okolo roku 1901 poslal zčínskej provincie Chu-pej do Kráľovskej botanickej záhrady v Kew v Londýne. Vyznačuje sa mimoriadne dekoratívnymi tmavozelenými listami, ktorých čepele sú po obvode zdobené výraznými zúbkami. Na jar majú vyvíjajúce sa listy atraktívne bronzové vyfarbenie. Pre Európana je najväčším prekvapením neskorý termín kvitnutia tejto lipy. Výrazne veľké žltobiele a atraktívne voňajúce kvety sa objavujú od druhej polovice augusta až do októbra. Nielenže esteticky obohacujú záhradu v závere sezóny, ale prinášajú aj hodnotný zdroj potravy pre opel'ovače pred príchodom zimy,“** vysvetlil riaditeľ Botanickej záhrady UPJŠ **prof. RNDr. Pavol Mártonfi, PhD.**

Túto lipu slávnostne vysadili **Dr. h. c. Mgr. Magda Vášáryová, Ph.D.** a **PhDr. Alena Heribanová**, ktoré navštívili Košice pri príležitosti **Celoslovenského zasadnutia spolku slovenských žien Živena**, ktorý je najstarším ženským spolkom na Slovensku založeným v roku 1869. Členky spolku sa dlhodobo venujú podpore vzdelávania, postavenia žien a rozvoju občianskej spoločnosti. *„Sadenie lipy bolo odjakživa v Živene zvykom. Máme zasadené lipy na tých miestach, kde sídlia miestne odbory spolku – v Bratislave, Žiline, Martine, Lučenci, Prešove a teraz aj v Košiciach. Lipa je symbolom slovanstva a pre mňa osobne aj zomknutosti a priateľstva. Nech všetky tieto symboly zostanú aj medzi nami, nech sa máme radi, sme k sebe priateľskí a nech si vytýčime spoločné ciele, ktoré povedú k lepšiemu životu. Prajem našej lipe, nech sa dožije aspoň 700 rokov, ako tá v parku pri Bojníckom zámku,“* uviedla predsedníčka Živeny **Alena Heribanová**.

V rámci sprievodného programu v piatok **24. apríla 2026** o 10.00 hodine prednášala **Magda Vášáryová** študentom **Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach** na tému ***Spolková činnosť žien - podpora solidarity, kohézie a aktivizmu v spoločnosti***. Počas prednášky zdôraznila význam zhromažďovania sa v spolkoch a uviedla konkrétne príklady toho, ako spolky v minulosti pomohli kreovať občiansku spoločnosť, a to najmä medzi ženami. Ocenila vysokú účasť študentiek a študentov na prednáške, ako aj zastúpenie stredoškolákov. *„Závidím mladým, že vyrastajú v slobodnej spoločnosti, že môžu cestovať a študovať, kde chcú. Ja som túto možnosť nemala. Na druhej strane by si mali uvedomiť, že to nie je samozrejmosť. Pokiaľ nebudú aktívni a nebudú sa občiansky angažovať, situácia sa môže zmeniť behom pár týždňov. Je dôležité, aby prebrali zodpovednosť za svoju krajinu a intenzívne sa starali o svoj život v nej,”* odkázala mladej generácii **Magda Vášáryová**.

Viac informácií o prednáške na FF UPJŠ

Aleja významných osobností je voľne prístupná všetkým návštevníkom Botanickej záhrady UPJŠ, ktorú môžu navštíviť denne od 9. do 18. hodiny.

<https://www.upjs.sk/aktuality/vysadili-v-botanickej-zahrade-strom-symbolizujuci-spolok-zivena>